

De Nicaraguaanse bevolking heeft nu al jaren te lijden onder een oorlog die het economische leven vrijwel platlegt. Maar ook de psychologische gevolgen van de oorlog moeten niet worden onderschat, aldus de Nicaraguaanse psychologe Consuelo Ruiz.

ROELEKE VUNDERINK

Psychologie als wapen

Nicaragua is nog steeds in oorlog. De revolutionaire omwenteling van 1979, waarbij de Sandinisten het dictatoriale bewind van Somoza omverwierpen, heeft nog geen heilstaat gebracht. Sinds 1981 worden er harde gevechten gevoerd met de door de Verenigde Staten gesteunde Contra's en leven de bewoners onder de constante dreiging van een invasie. Het is voor de regering erg moeilijk de economie gezond te houden nu meer dan de helft van het overheidsbudget wordt besteed aan defensie. Maar hoe is het voor de bevolking om nu al zeven jaar in een oorlogssituatie te leven?

Consuelo Ruiz (35) is een psychologe uit Nicaragua die onlangs enkele dagen ons land bezocht. Zij werd geboren in El Salvador, waar haar vader werkte als dominee, maar verhuisde op vierjarige leeftijd naar Nicaragua. Consuelo Ruiz slaagde erin een studiebeurs voor een Amerikaanse universiteit te verkrijgen, zodat zij in de Verenigde Staten psychologie kon studeren. In Nicaragua was dat destijds alleen maar tot het kandidaatsniveau mogelijk. In 1981 keerde zij terug naar Nicaragua

waarna zij ging werken bij het *Baptisten Seminarie*, een opleidingsinstituut voor protestantse pastores.

Bij dat seminarie werkte ook Ineke Bakker (35), een Nederlands theologe die jarenlang in VU-magazine een column schreef onder de titel *En de groeten van Sandino...* Ineke Bakker doceerde systematische theologie aan datzelfde seminarie. Zij is nu enkele maanden in Nederland maar vertrekt binnenkort met haar man en dochtertje voor een lange periode naar Costa Rica. Met Ineke Bakker en Consuelo Ruiz een gesprek over leven en werk in Nicaragua.

Consuelo, waaruit bestaat jouw werk bij het seminarie?

"Ik geef, kort gezegd, psychologie-les aan mensen die in opleiding zijn om pastor te worden. Eén

van de belangrijkste activiteiten van pastores is het begeleiden en helpen van mensen. Ik merk dat ik in de VS anders heb leren denken over welke waarden daarbij belangrijk zijn, dan men hier doet. Zo vind ik het leren luisteren van essentiële waarde. Omdat ik dat zelf ook probeer te doen, kan ik ook veel van mijn leerlingen opsteken."

Ineke Bakker: "Wat Consuelo doet is toch wel enigszins een uitzondering in de baptistengemeenschap. Zij stelt het spirituele minder op de voorgrond dan in de regel gebeurt. Bovendien sluit ze bij de waarden die ze overdraagt op een heel creatieve wijze aan bij de bijbel. Dat is deels een kwestie van tactiek, want voor veel protestantse studenten is psychologie toch iets engs. Door haar vertrekpunt bij de bijbel te leg-

Jonge Sandinistische militairen wachten op instructies, kort voor zij zullen vertrekken naar het gebied waar de Contra's vanuit Honduras opereren. Foto ANP